

Lovforslag nr. L 93. Fremsat den 29. november 1995 af indenrigsministeren (Birte Weiss)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

(Indførelse af kvoteordning til bosniske krigsflygtninge)

§ 1

I lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 563 af 30. juni 1995, foretages følgende ændringer:

1. § 15 a, stk. 1, affattes således:

»En person fra det tidligere Jugoslavien, der befinder sig i det tidligere Jugoslavien eller i nærområdet hertil, kan inden for nærmere fastsatte rammer meddeles opholdstilladelse efter denne lov, såfremt det på baggrund af oplysninger tilvejebragt i samarbejde med De

Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR) må antages, at vedkommende på grund af krigshandlinger eller lignende uroligheder umiddelbart har behov for beskyttelse.«

2. § 15 a, stk. 2, ophæves.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 15. december 1995.

Stk. 2. § 1, nr. 1, gælder ikke for ansøgninger om opholdstilladelse, der er indgivet inden lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Efter § 15 a i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. kan en person fra det tidligere Jugoslavien, der befinder sig i det tidligere Jugoslavien eller i nærområdet hertil, meddeles opholdstilladelse efter loven, såfremt det på baggrund af oplysninger tilvejebragt i samarbejde med De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR) må antages, at vedkommende på grund af krigshandlinger eller lignende uroligheder umiddelbart har behov for beskyttelse.

Bestemmelsen i § 15 a blev indført ved lov nr. 459 af 30. juni 1993 om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Baggrunden for lovændringen i juni 1993 var regeringens ønske om at målrette indsatsen i forhold til de personer fra området, der måtte anses for at have det mest akutte eller største behov for hjælp i form af beskyttelse efter at være flygtet fra krigsområderne i Bosnien-Hercegovina. Der blev samtidig indført krav om visum over for alle personer fra Bosnien-Hercegovina, samt etableret en dansk myndighed i nærområdet med bemyndigelse til at udstede indrejsetilladelse til udvalgte personer.

Bestemmelsen er blevet administreret som en åben ordning, således at der er meddelt opholdstilladelse til alle, der har opfyldt lovens betingelser. Ved brev af 12. juli 1995, som blev fremsendt til Folketingets Retsudvalg, blev der foretaget visse justeringer af ordningens modtagelseskriterier. Forud herfor korresponderede Indenrigsministeriet med UNHCR, der i den forbindelse ved et brev af 20. marts 1995 anførte, at organisationen var parat til at samarbejde om andre løsninger på genbosættelsesproblemet, herunder indførelse af en kvote for Danmarks modtagelse af personer fra området. I brevet benyttes følgende formulering: »While UNHCR in light thereof, would regret any change in the current Danish criteria for resettlement we are ready to examine other ways of addressing this problem through, inter alia,

introducing a fixed quota in lieu of the current unlimited quota.«

I lyset af den nyligt indgåede fredsaftale i Dayton, Ohio, mellem Kroatien, Bosnien-Hercegovina og Den Føderative Republik Jugoslavien er der begrundet håb om, at der atter vil komme fredelige tilstande i det tidligere Jugoslavien, og at der ikke længere vil være behov for at invitere personer her til landet i medfør af den nuværende modtagelsesordning, der omfatter personer med et midlertidigt beskyttelsesbehov eller behov for lægebehandling. På nuværende tidspunkt, hvor fredsaftalen ikke er udmøntet, bør der opretholdes et lovgivningsmæssigt beredskab i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. til at modtage personer med et behov for midlertidig beskyttelse.

Regeringen finder endvidere, at det lovgivningsmæssige beredskab i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. bør justeres under indtryk af UNHCR's brev af 20. marts 1995, og de drøftelser, der i de seneste år har været i EU-regi om etablering af en byrdefordelingsordning vedrørende flygtninge og fordrevne.

I EU-regi har regeringen arbejdet på, at der i europæisk regi kan etableres en byrdefordelingsordning på grundlag af nærmere fastlagte kriterier for fordeling af flygtninge og fordrevne. Et første skridt hertil blev taget i juni 1995, hvor Rådet (for retlige og indre anliggender) vedtog en resolution om byrdefordeling i forbindelse med modtagelse af fordrevne personer og deres midlertidige ophold. Resolutionen er efterfølgende blevet bekræftet den 25. september 1995. Med resolutionen blev der opnået principiel enighed mellem medlemslandene om, at der i situationer med massiv tilstrømning af fordrevne til en eller flere af medlemsstaterne skal ske en solidarisk fordeling af disse blandt medlemsstaterne.

Rådet har endvidere den 23. november 1995 vedtaget en afgørelse om beredskabs- og hasteprocedure med henblik på byrdefordelingen i forbindelse med modtagelse af fordrevne personer og deres midlertidige ophold. Afgørelsen fastlægger en række nærmere procedurer, som Rådet skal følge ved fremtidige

krisesituationer, der er omfattet af ovennævnte resolution om byrdefordeling. Hasteproceduren iværksættes med henblik på at fastslå, om der foreligger en situation, der er omfattet af resolutionen, og om der er behov for, at EU gennemfører en samordnet aktion med henblik på modtagelse af fordrevne personer og deres midlertidige ophold.

Det har endvidere vist sig, at der i andre lande opereres med kvoter for, hvor mange personer der som led i en aftale med UNHCR kan modtages fra det tidligere Jugoslavien. Der opereres således i disse lande ikke med en åben modtagelse af krigsflygtninge på samme måde som efter den danske ordning.

På baggrund heraf finder regeringen, at den nugældende ordning for modtagelse af personer fra det tidligere Jugoslavien må justeres, således at der ved en ændret affattelse af § 15 a åbnes mulighed for indførelse af en kvote for modtagelse af personer fra området.

Udlændingestyrelsen behandler for tiden et større antal ansøgninger om midlertidig opholdstilladelse efter lovens § 15 a. Ansøgningerne er navnlig indgivet via den danske ambassade i Beograd. Endvidere har UNHCR i Zagreb oplyst, at det kan blive aktuelt med præsentation af et større antal sager for myndighedskontoret i Zagreb, som ligger inden for de danske modtagelseskriterier.

Den fremtidige kvote vil blive fastlagt, når behandlingen af disse sager er afsluttet.

Kvotens størrelse vil blive fastlagt ved forelæggelse af aktstykke for Folketingets Finansudvalg.

Kvotens størrelse vil – i et snævert samarbejde med de andre EU-lande i forbindelse med tilrettelæggelsen af en byrdefordelingsordning – blive fastlagt ud fra oplysninger fra UNHCR eller andre internationale organisationer om behovet for genbosætning af flygtninge fra det tidligere Jugoslavien med et midlertidigt beskyttelsesbehov. Der vil ved den løbende fastsættelse af kvoter kunne tages hensyn til de til enhver tid værende behov og muligheder for genbosætning.

Det bemærkes, at det ekspertudvalg vedrørende strukturelle spørgsmål på udlændingeområdet, der er nævnt i bemærkningerne til forslaget til lov nr. 382 af 14. juni 1995 (lovforslag nr. L 194 af 4. april 1995), i første omgang vil blive anmodet om at foretage en egentlig udredning af anvendelsesmulighederne for midlertidig opholdstilladelse.

Udvalget, der vil blive nedsat inden for den nærmeste fremtid, forventes at have færdiggjort udredningen vedrørende anvendelsen af midlertidig beskyttelse inden udgangen af juli 1996.

Det bemærkes endvidere, at Indenrigsministeriet i folketingsåret 1996-97, vil overveje en fuldstændig ophævelse af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. og eventuelt en bredere anvendelse af midlertidige opholdstilladelser. Disse overvejelser vil bl.a. ske på baggrund af udvalgets udredning.

Hørte myndigheder m.v.

Følgende myndigheder er blevet anmodet om bemærkninger til det fremsatte lovforslag:

Finansministeriet, Justitsministeriet, Socialministeriet, Udenrigsministeriet, Rigspolitichefen, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors og Kommunernes Landsforening.

Økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget

De økonomiske konsekvenser af ordningen vil afhænge af den nærmere udmøntning, idet ordningen vil blive tilrettelagt således, at der fastsættes en kvote for antallet af opholdstilladelser ved forelæggelse af aktstykke for Folketingets Finansudvalg. Det er således ikke muligt på nuværende tidspunkt at give et konkret skøn over de økonomiske konsekvenser.

Det skal dog bemærkes, at der med forslaget opnås mulighed for i højere grad end i dag at bestemme antallet af indrejsende og de dermed tilhørende udgifter. Ved forelæggelse af aktstykke for Folketingets Finansudvalg vil der således blive fremlagt skøn over de økonomiske konsekvenser.

Der forventes ikke umiddelbart kommunaløkonomiske konsekvenser af lovforslaget.

Erhvervsøkonomiske, miljømæssige og EU-retlige konsekvenser af lovforslaget

Forslaget har ikke erhvervmæssige eller miljømæssige konsekvenser, ligesom forslaget ikke indeholder EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Afattelsen af § 15 a i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. foreslås ændret. Der åbnes derved mulighed for indførelse af en kvote for modtagelse af personer fra området.

Kvotens størrelse vil blive fastlagt ved forelæggelse af aktstykke for Folketingets Finansudvalg.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det foreslås, at den nugældende bestemmelse i § 15 a, stk. 2, ophæves, idet den foreslåede kvoteordning i § 15 a i lighed med den nuværende kvoteordning i § 1 forudsættes administreret som en ren invitationsordning.

Til § 2

Bestemmelsen indeholder ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 15. december 1995, og at den foreslåede kvoteordning i § 15 a ikke skal gælde for ansøgninger, der er indgivet inden lovens ikrafttræden.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 563 af 30. juni 1995, foretages følgende ændringer:

1. § 15 a, stk. 1, affattes således:

»En person fra det tidligere Jugoslavien, der befinder sig i det tidligere Jugoslavien eller i nærområdet hertil, kan inden for nærmere fastsatte rammer meddeles opholdstilladelse efter denne lov, såfremt det på baggrund af oplysninger tilvejebragt i samarbejde med De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR) må antages, at vedkommende på grund af krigshandlinger eller lignende uroligheder umiddelbart har behov for beskyttelse.«

§ 15 a. En person fra det tidligere Jugoslavien, der befinder sig i det tidligere Jugo-

slavien eller i nærområdet hertil, kan meddeles opholdstilladelse efter denne lov, såfremt det på baggrund af oplysninger tilvejebragt i samarbejde med De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR) må antages, at vedkommende på grund af krigshandlinger eller lignende uroligheder umiddelbart har behov for beskyttelse.

2. § 15 a, stk. 2, ophæves.

§ 15 a. ---

Stk. 2. Ansøgning om midlertidig opholdstilladelse efter stk. 1 skal indgives til en dansk repræsentation i ansøgerens hjemland eller i det land, hvor ansøgeren har ophold.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 15. december 1995.

Stk. 2. § 1, nr. 1, gælder ikke for ansøgninger om opholdstilladelse, der er indgivet inden lovens ikrafttræden.